

Interuniversitair Postgraduaat Rampenmanagement

5 oktober 2019

Dames en heren,

Het interuniversitaire postgraduaat Rampenmanagement aan u kunnen en mogen voorstellen, maakt van mij een erg blije en bovenal dankbare gouverneur.

Dankbaar, omdat zovele stakeholders erin slaagden het eigen belang te overstijgen in functie van het algemeen belang. Mijns inziens een echte primeur. En wat voor één. Krachten bundelen is krachten versterken. En in dit geval ook onze veiligheid. Werken aan een veilige maatschappij is een opdracht van velen, van ons allemaal.

Niet enkel overheden, maar ook kennisinstellingen en ja zelfs ieder individu zijn cruciale schakels in de veiligheidsketen.

Provincie Antwerpen kent een mooie reputatie als pionier en sterkhouders inzake het voorkomen en het beheer van rampen.

Ons state of the art multidisciplinair opleidings –en kenniscentrum voor hulpdiensten Campus Vesta in Ranst is daar een mooi voorbeeld van.

Geen toeval dat net hier in 2006, in nauwe samenwerking met Universiteit Antwerpen, de kiem werd gelegd van het postgraduaat rampenmanagement.

De doelstellingen en uitgangspunten van toen blijven overeind: een sterke theoretische en academische basis, gelinkt aan de dagelijkse praktijk van de rampenbestrijding, gebracht door docenten die met hun twee voeten in het werkveld staan.

Wel komen er voortdurend nieuwe invalshoeken bij: denk aan technologische rampen, terreurdaden, internationale hulpverlening, de sterke opkomst van sociale media maar ook bijvoorbeeld steeds extremere weersomstandigheden, stormen, wateroverlast, droogte en waterschaarste.

Onze ambitie kan en mag dus nooit stoppen. Dat blijkt ook uit de steeds toenemende complexiteit van rampen of incidenten.

Kijken we als voorbeeld naar de recente gasexplosie in Wilrijk met een trieste balans van 1 dodelijk slachtoffer en 3 gewonden, en ook heel wat materiële schade. Een incident dat niet opgeschaald werd naar een “grootschalige” gemeentelijke of provinciale fase, maar wel als operationele coördinatie werd afgehandeld.

Tijdens de eerste 24 uren waren er op de rampensite 92 brandweerlieden, 35 medische hulpverleners, 133 politiemensen en 13 medewerkers van Civiele Bescherming actief, aangevuld achter de schermen met 13 communicatiedeskundigen en 25 andere stadsmedewerkers.

U begrijpt hoe cruciaal het is dat alle hulpverleners en betrokkenen dezelfde taal spreken, zich hetzelfde multidisciplinair perspectief eigen hebben gemaakt.

Net daarom is het zo belangrijk en zo waardevol dat de Universiteiten van Antwerpen, Gent, KULeuven, Vrije Universiteit Brussel, campus Vesta, defensie en het NVKVV de krachten bundelen en aan de hand van een gezamenlijk traject sterke rampenmanagementprofessionals afleveren.

Ongetwijfeld gingen er maanden, zo niet jaren aan intensieve onderhandeling overheen vanaf het prille, wilde idee tot de uiteindelijke ondertekening van het akkoord, tot het inrichten en aanbieden van de opleiding. Maar wat zijn we blij met het resultaat.

Deze breed gedragen opleiding is een noodzakelijke voorwaarde om meer dan in het verleden te werken met netwerken van experts rampenmanagement of crisisbeheer, waardoor de veerkracht en robuustheid van heel Vlaanderen in geval van crisis substantieel versterkt wordt. Net omdat de basis is gelegd voor samenwerking en optimale wisselwerking, wederzijdse ondersteuning en onderlinge verwisselbaarheid.

Bovendien heeft niet enkel onze algemene veiligheid, maar zeker ook de veiligheid van de hulpverleners op het terrein baat bij een multidisciplinaire opleiding.

Helaas, hoe goed opgeleid hulpverleners ook zijn, het risico 'nul' bestaat niet, al zeker niet voorbrandweerlieden.

Het tragische overlijden van de brandweermannen in Beringen hakten er stevig in, het verdriet en de verslagenheid troffen zonder twijfel elke hulpverlener en vele anderen.

Ook de steeds vaker opduikende berichten over agressie tegen hulpverleners raken mij elke keer weer. Dit is een verontrustend en vreselijk probleem waar wij als maatschappij zo snel en zo kordaat mogelijk komaf mee moeten maken.

Dames en heren,

Ik kan verder enkel hopen dat van bij de start wordt ingezet op een stevige alumni-werking en, waarom niet, op een één- of tweejaarlijkse terugkomdag.

Evenzeer hoop ik dat de opleiding (eindelijk) het fundament legt voor degelijke wetenschappelijke kennisopbouw op het vlak van rampenmanagement en crisisbeheer.

Stof genoeg voor wetenschappelijk onderzoek en, laat me even hardop dromen, ook voor goede doctoraatsprojecten.

“By failing to prepare, you are preparing to fail.” Benjamin Franklin had het al begrepen, u gelukkig ook. Wat ik ruim 10 jaar geleden bij de start van het postgraduaat Rampenmanagement nog wenste voor de toekomst, wordt met dit interuniversitair postgraduaat werkelijkheid.

Een welgemeende dank daarom aan alle partners en mede-inrichters van het postgraduaat rampenmanagement, aan alle universiteiten en hun docenten, huidige en toekomstige studenten, iedereen die dit mee mogelijk maakt. Wat een fantastische primeur!